

Sprawozdanie
z działalności Fundacji SEMPER POLONIA w 2012 r.
dla
Ministra Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, 20 marca 2013 r.

Na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 8 maja 2001 roku w sprawie ramowego zakresu sprawozdań z działalności fundacji (Dziennik Ustaw z 22 maja 2001 r.) przedkładam sprawozdanie z działalności Fundacji SEMPER POLONIA w 2012 roku.

I.

Fundacja SEMPER POLONIA została powołana 10 kwietnia 1997 roku w Warszawie (akt notarialny nr repertorium A nr 7265/97). 2 czerwca 1997 r. Fundacja otrzymała statystyczny numer identyfikacyjny REGON nr 012626606. Od 22 kwietnia 2004 r. Fundacja SEMPER POLONIA posiada status organizacji pożytku publicznego i została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Rejestrze Stowarzyszeń, innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej pod nr 0000128521.

Honorowy Patronat nad Fundacją SEMPER POLONIA sprawuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. 18 grudnia 2003 roku Fundacja SEMPER POLONIA podpisała porozumienie o współpracy z Kancelarią Prezydenta RP o pomocy środowiskom polonijnym na świecie, budowania polskiego lobby na arenie międzynarodowej, promocji polskich i polonijnych osiągnięć, a w szczególności w dziedzinach: gospodarczej, naukowej i kulturalnej. W ramach tej umowy określone zostały szczegółowe warunki Patronatu Honorowego Prezydenta RP nad Fundacją. Od 2006 r. zapisy tego porozumienia nie są realizowane przez Kancelarię Prezydenta.

Od 8 grudnia 2010 r. siedziba Fundacji znajduje się w lokalu wynajmowanym od ZGN Warszawa Śródmieście pod adresem: ul. Nowy Świat 33, 00-029 Warszawa.

Władze statutowe Fundacji w 2012 . pracowały w następującym składzie:

Rada Fundacji

- Feliks KULIKOWSKI - przewodniczący,
- Jan RURAŃSKI - wiceprzewodniczący,
- Krzysztof SZAMAŁEK - wiceprzewodniczący,
- Maciej GRUDZIŃSKI - sekretarz,
- Marek KUKURYKA,
- Maciej MARCINKOWSKI,
- Marek MICHAŁOWSKI,
- Wojciech PAWŁOWSKI,
- Krzysztof ŚLUSARSKI.

W 2012 r. odbyło się 4 posiedzenia Rady, która zajmowała się sprawami związanymi z oceną i strategią działalności Fundacji. W 2012 r. Rada podjęła 3 uchwały:

1. Uchwała nr 1/2012 z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie wyboru firmy audytorskiej do badania i oceny sprawozdania finansowego za rok 2011;
2. Uchwała nr 2/2012 z dnia 2 marca 2012 r. w sprawie ustalenia kwot minimalnych świadczeń finansowych lub materialnych Fundatorów i Darczyńców na rzecz Fundacji w roku 2012;

3. Uchwała nr 3/2012 z dnia 27 marca 2012 r. w sprawie zatwierdzenia przez Radę Fundacji SEMPER POLONIA sprawozdania finansowego Fundacji i sprawozdania z działalności Zarządu Fundacji za rok 2011 oraz udzielenia Zarządowi Fundacji absolutorium.

10 maja 2012 r. odbyło się spotkanie z okazji 15-lecia działalności Fundacji SEMPER POLONIA, którego gospodarzem była Rada Fundacji. W spotkaniu uczestniczyli m.in. b. prezydent RP Aleksander Kwaśniewski, posłowie i senatorowie, przedstawiciele MSZ oraz fundatorzy, donatorzy i przyjaciele Fundacji.

Rada Programowa Fundacji

- Michał JAGIEŁŁO - przewodniczący;
- Andrzej ZAŁUCKI - wiceprzewodniczący;
- Mieczysław WOJTCZAK - sekretarz
- Antoni BARTKIEWICZ
- ks. Adam BONIECKI
- Ernest BRYLL
- Stanisław CIOSEK
- Kazimierz DŁUGOSZ
- Elżbieta DZIKOWSKA
- Antoni FAŁAT
- Jerzy HOFFMAN
- Wacław JANAS
- Adolf JUZWENKO
- Hieronim KUBIAK
- Jan MIODEK
- Władysław MIODUNKA
- Tadeusz RADZIK
- Ferdynand RUSZCZYC
- Tadeusz SAMBORSKI
- Elżbieta SMUŁKOWA
- Irena SZEWIŃSKA
- Jan WOŁEK
- Jan WIDACKI.

Rada Programowa Fundacji SEMPER POLONIA nie zebrała się od 2005 r., kiedy to wygasta jej 3. letnia kadencja. Zgodnie z § 21, pkt. 1 Statutu Fundacji SEMPER POLONIA Radę Programową powołuje i odwołuje Patron Honorowy Fundacji, którym jest Prezydent RP. Mimo formalnie podpisanej umowy o współpracy między Kancelarią Prezydenta RP a Fundacją, której ważność będzie kończyła się w grudniu 2013 r., w latach 2006 – 2012 nie udało się doprowadzić do powołania nowego składu Rady Programowej.

Zarząd Fundacji jest jednoosobowy. Decyzją Rady Fundacji z 15 listopada 2011 roku prezesem jednoosobowego Zarządu został ponownie wybrany na sześcioletnią kadencję pan Marek HAUSZYLD, zamieszkały przy ul. Bronikowskiego 1 m. 81, 02-796 Warszawa.

II.

Celem Fundacji SEMPER POLONIA jest pomoc środowiskom polonijnym w świecie, budowanie polskiego lobby na arenie międzynarodowej, promowanie polskich i polonijnych osiągnięć, w tym gospodarczych, naukowych i kulturalnych.

Fundacja realizuje swoje cele poprzez:

- wspieranie aktywizacji oświatowo-zawodowej Polaków oraz osób polskiego pochodzenia w krajach ich zamieszkania, zwłaszcza młodzieży;
- współpracę z przedstawicielami życia gospodarczego ze środowisk polonijnych oraz tworzenie wspólnych przedsięwzięć gospodarczych z organizacjami polonijnymi oraz Polakami zamieszkałymi za granicą;
- organizowanie różnych form promowania w świecie polskich i polonijnych osiągnięć, w tym gospodarczych, naukowych i kulturalnych;
- organizowanie pomocy humanitarnej potrzebującym jej środowiskom polonijnym.

Zgodnie ze statutem Fundacji przewidziane są następujące formy działania:

- fundowanie stypendiów edukacyjnych i naukowych dla najzdolniejszej młodzieży i osób pochodzenia polskiego, organizowanie dla nich staży i praktyk zawodowych, wyposażanie szkół, placówek kulturalnych i organizacji polonijnych w książki, podręczniki, sprzęt audiowizualny i pomoce naukowe;
- organizowanie spotkań, konferencji i wystaw w celu kojarzenia partnerów gospodarczych i podejmowanie wspólnych przedsięwzięć;
- stworzenie banku danych o polskich i polonijnych firmach, wynalazkach, technologiach oraz ich upowszechnianie w świecie;
- gromadzenie środków finansowych i darów rzeczowych na pomoc dla środowisk polonijnych, organizowanie i finansowanie wypoczynku w Polsce dla dzieci i młodzieży z rodzin polonijnych o najniższym standardzie życia oraz na wspieranie budowy i wyposażenia obiektów dla Polonii prowadzących działalność w zakresie opieki zdrowotnej, socjalnej, edukacyjnej i kulturalnej;
- prowadzenie działalności wydawniczej, radiowej i telewizyjnej oraz organizowanie wspólnych przedsięwzięć dla promowania kulturalnego, naukowego oraz sportowego dorobku Polski i Polaków za granicą.

III.

W 2012 r. minęło 15 lat działalności Fundacji SEMPER POLONIA. Przejęcie przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP środków z budżetu państwa na dofinansowywanie programów organizacji pozarządowych, realizowanych na rzecz Polonii i Polaków za granicą, zamknęło ponad 22 – letni okres opieki Senatu nad polskim wychodźstwem na świecie. Fundacja współpracowała z Senatem od 2002 r., kiedy to po raz pierwszy otrzymaliśmy wsparcie na realizację części naszych programów. Przez ponad dziesięć lat ścisłego współdziałania SEMPER POLONIA z senatorami i Biurem Polonijnym

Kancelarii Senatu RP wypracowany został model partnerskich stosunków, dzięki czemu z każdym rokiem wspólnie poszerzaliśmy ofertę programową adresowaną do Polonii.

8 marca 2012 r. ogłoszony został konkurs pn. „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2012 r.” Przez ponad trzy tygodnie zespół Fundacji SEMPER POLONIA modyfikował i uzupełniał wnioski programowe, które złożyliśmy w listopadzie 2011 r. do Senatu. 6 kwietnia 2012 r. składamy do MSZ naszą ofertę programową przygotowaną wg wymogów konkursowych.

Wyniki konkursu zostały ogłoszone 18 maja 2012 r. Komisja konkursowa MSZ odrzuciła całość programu stypendialnego, który jest podstawą strategii edukacyjno-oświatowej Fundacji SEMPER POLONIA oraz m.in. realizowanego od 1998 r. programu „Szansa dla maturzystów”. Do realizacji zostają zakwalifikowane:

- program „Ex Libris POLONIA”, składający się z dwóch projektów: „Wyposażanie polskich i polonijnych szkół, placówek oświatowych, lektoratów i katedr języka polskiego na zagranicznych wyższych uczelniach” oraz „Wspieranie katedr polonistyki i studiów polskich na zagranicznych wyższych uczelniach”;
- w ramach programu „Wsparcie środowisk polonijnych” dwa projekty: „Pomoc dla organizacji polonijnych – dofinansowanie oraz wyposażenie” oraz „Wspieranie nowej emigracji w zakresie pomocy życiowej i prawnej”;
- w ramach programu „Komunikowanie, kultura, promocja i mobilizacja – projekty z obszaru C” następujące projekty: „Wspieranie inicjatyw kulturalnych Polonii”, „Działalność, profesjonalizacja i rozwój mediów polonijnych”, „Aktywizacja młodzieżowych środowisk polonijnych” i „Aktywizacja młodzieży poprzez sport i kulturę fizyczną”;
- program „Działania na rzecz zachowania polskiego dziedzictwa w świecie”.

Wartość dofinansowania programów Fundacji SEMPER POLONIA do realizacji w 2013 r., deklарowana przez MSZ, wyniosła 4 112 919 zł.

Departament Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ zobowiązał Fundację do przygotowania do 31 maja 2012 r. zmodyfikowanych projektów programowych, które w wyniku konkursu zostały zakwalifikowane do realizacji. Jednocześnie trwały intensywne rozmowy prezesa Fundacji z dyrektorem DWPPG na temat protestów stypendystów i organizacji polonijnych z Litwy, Ukrainy, Białorusi, Czech i innych państw przeciwko werdyktowi komisji konkursowej. Do Fundacji trafiły dziesiątki pism z protestami, których część przekazaliśmy do MSZ. Wspólnie szukamy dróg wyjścia z sytuacji, w której setki stypendystów Fundacji studiujących na wyższych uczelniach w krajach swojego zamieszkania zostały pozbawione jakiegokolwiek pomocy materialnej. W wyniku naszych działań 17 lipca 2012 r. zostaje ogłoszony dodatkowy konkurs MSZ „Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą – organizacja wsparcia finansowego dla młodzieży polonijnej studiującej za granicą”.

W lipcu 2012 r. podpisujemy umowy z MSZ na realizację 4 umów, a pod koniec miesiąca otrzymujemy przyznane nam pieniądze na dofinansowanie realizowanych zadań. Praktycznie od sierpnia 2012 r. Fundacja mogła przystąpić do ich pełnej realizacji, chociaż szereg działań podjęliśmy już w maju, natychmiast po ogłoszeniu wyników konkursu.

10 października 2012 r. na stronach internetowych MSZ ukazuje się informacja, że Fundacja zostaje zwycięzcą konkursu na wsparcie finansowe dla studiującej młodzieży polonijnej. Dwa dni później otrzymujemy pismo, z którego dowiadujemy się że komisja konkursowa rekomendując do realizacji program Fundacji SEMPER POLONIA zmniejszyła do 3% koszty pośrednie. Takie drastyczne okrojenie kosztów, bez dodatkowego dofinansowania, uniemożliwiło podjęcia się realizacji programu. Prezes Fundacji podejmuje rozmowy z przedstawicielami MSZ i proponuje, aby konsulaty podjęły się podpisania umów ze stypendystami, przekazania im książek oraz wypłatę stypendiów, co spowoduje zmniejszenie kosztów transferu środków finansowych oraz wysyłki dokumentacji i książek. W drugiej połowie listopada rozmowy kończą się przygotowaniem stosownego porozumienia z MSZ, które 29 listopada 2012 r. umożliwia podpisanie umowy o realizacji programu. Na dofinansowanie programu MSZ przeznaczył 1 912 000 złotych, z czego na koszty pośrednie 60 000 zł. Ta kwota pozwoliła na przydzielenie wsparcia finansowego dla 649 studentów polskiego pochodzenia studiujących na wyższych uczelniach w krajach ich zamieszkania. Warto dodać, że cała akcja związana z realizacją programu wsparcia finansowego dla młodzieży polonijnej studiującej za granicą dzięki determinacji pracowników Fundacji zakończyła się sukcesem, bowiem tylko w Argentynie do 31 grudnia 2012 r. nie udało się wypłacić środków 2. stypendystom.

Te informacje są niezbędne dla zrozumienia uwarunkowań, jakie skromny zespół pracowników Fundacji SEMPER POLONIA musiał pokonać, aby w pełni wywiązać się z nakreślonego planu i przyjętych zobowiązań. To, co w poprzednich latach, robiliśmy przez 9 miesięcy, tym razem musieliśmy wykonać w niecałe pięć, mimo – tak jak w przypadku programu Ex Libris POLONIA – dwukrotnie zwiększonych zadań.

Wyniki programowo-finansowe Fundacji w 2012 r. można uznać za satysfakcjonujące. Mimo niezwykle trudnych warunków, w jakich przyszło nam pracować, po raz pierwszy od trzech lat wynik finansowy na działalności jest pozytywny. I chociaż kwota ponad 42 tys. zł nie jest duża, to świadczy o podjętych przez prezesa Fundacji krokach oszczędnościowych.

Do najważniejszych programów Fundacji SEMPER POLONIA realizowanych w 2012 roku należały:

1. Program wsparcia finansowego dla młodzieży polonijnej studiującej za granicą

Program stypendialny, którego wdrażanie rozpoczęliśmy w 1998 r. stał się początkiem strategii edukacyjno-oświatowej Fundacji SEMPER POLONIA adresowanej do młodego pokolenia Polonii. Jest jednym z priorytetowych programów Fundacji realizowanym we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Senatem RP (w latach 2002-2011), Ministerstwem Edukacji Narodowej i Sportu (2003-2005) oraz polskimi placówkami dyplomatyczno-konsularnymi działającymi w świecie. Zrealizowany w 2012 r. „Program wsparcia finansowego dla młodzieży polonijnej studiującej za granicą” był kontynuacją programu stypendialnego Fundacji realizowanego w latach 1998-2011.

Podstawowym celem programu było przede wszystkim zwiększenie liczby studentów polskiego pochodzenia podejmujących studia wyższe oraz ich aktywizacja w działaniach na rzecz środowiska polonijnego i społeczności krajów swojego zamieszkania. Przekazane wsparcie poza czynnikiem motywującym, stanowiło też istotną pomoc socjalną, dzięki której wielu studentów mogło kontynuować naukę. W przypadku studentów ostatniego roku otrzymane wsparcie finansowe miało

pozwoić im na ukończenie studiów. Dyplom uczelni wyższej znacznie zwiększa szanse młodych ludzi na otrzymanie pracy w specjalnościach preferowanych w krajach ich zamieszkania oraz w Polsce. Jednym z ważniejszych kryteriów otrzymania wsparcia finansowego SEMPER POLONIA była aktywność studentów w działaniach na rzecz środowiska polonijnego. Włączanie się studentów, którzy mieli zostać objęci programem, w przedsięwzięcia społeczno-humanitarne w krajach zamieszkania, a także projekty realizowane przez Fundację SEMPER POLONIA, jest jednym z celów programu.

Wskutek zmian w państwowym systemie dystrybucji środków rozwojowych i pomocowych dla Polonii i Polaków za granicą realizacja programu była możliwa tylko dzięki dużej determinacji Fundacji SEMPER POLONIA. Zarówno na etapie ubiegania się o dofinansowanie programu ze środków publicznych, jak i w trakcie jego realizacji, napotkaliśmy na wiele przeszkód i trudności. Wydłużające się terminy rozpatrywania wniosku o dofinansowanie projektu z rezerwy celowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP pn. „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2012 r.”, znacznie opóźnione ogłoszenia wyników konkursu oraz przeciągające się procedury przy podpisaniu umowy, która ostatecznie została parafowana 29 listopada 2012 r., stawały pod znakiem zapytania terminową realizację programu. Należy podkreślić, że Fundacja, przy wsparciu Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ, doprowadziła do podpisania porozumienia, dzięki któremu w proces realizacji programu aktywnie włączyły się konsulaty RP. To umożliwiło wydatkowanie środków finansowych i dotrzymanie terminów założonych przez MSZ, a to dlatego że byliśmy dobrze przygotowani.

Zgodnie z wieloletnią praktyką Fundacji w zakresie realizacji programu stypendialnego dla młodzieży polskiego pochodzenia studiującej w krajach zamieszkania od początku stycznia 2012 r. ruszyła akcja informacyjna o warunkach ubiegania się i zasadach przyznawania stypendiów SEMPER POLONIA. Do wszystkich placówek dyplomatyczno-konsularnych RP, z którymi do tej pory współpracowaliśmy w ramach programu stypendialnego, zostały rozesłane specjalnie przygotowane przez Fundację foldery informujące studentów o nowych zasadach składania wniosków stypendialnych. Zmiany dotyczyły uruchomionego, od 2 stycznia 2012 r. Zintegrowanego Elektronicznego Systemu Stypendialnego (ZESS), w którym studenci mogli aplikować o stypendia. Dodatkowo, za pośrednictwem poczty elektronicznej, do konsulatów i ambasad RP, Fundacja przekazała instrukcję obsługi systemu ZESS wraz z nowym regulaminem stypendialnym. Szczegółowe informacje dotyczące nowego systemu zostały także zamieszczone na fundacyjnym portalu IUVENUM POLONIA (www.iuve.pl) oraz na stronie internetowej Fundacji (www.semperpolonia.pl). W akcji promocyjnej programu w 2012 r. wzięli także udział liderzy naszych Klubów Stypendystów, którzy w szkołach z polskim językiem nauczania, na wyższych uczelniach oraz w swoich środowiskach zamieszkania i za pośrednictwem własnych stron internetowych informowali młodzież polskiego pochodzenia o możliwości uzyskania stypendium Fundacji SEMPER POLONIA. Wypełnione przez studentów w systemie ZESS wnioski stypendialne, trafiały do placówek dyplomatyczno-konsularnych RP, które po ich zweryfikowaniu oraz zaopiniowaniu przysyłały je do Fundacji za pośrednictwem Internetu. Weryfikacja prowadzona przez przedstawicieli konsulatów RP polegała m.in. na sprawdzeniu i ewentualnym uzupełnieniu załączonych do formularza wniosku cyfrowych kopii (skanów) dokumentów: zaświadczeń z uczelni potwierdzających wyniki w nauce i status studenta oraz raportów z działalności na rzecz środowiska polonijnego, z ich oryginałami przedłożonymi przez studentów w placówce. Wnioski oceniane były według następujących kryteriów: stopnia

zaangażowania na rzecz środowiska polonijnego, charakteru, rodzaju i kierunku studiów, wyników w nauce, stopnia znajomości języka polskiego oraz sytuacji materialnej i rodzinnej studenta. Nabór studentów uczących się w krajach swojego zamieszkania prowadzony był od 1.02. do 15.03.2012 r. Ze względu na dużą liczbą aplikujących o stypendia na Litwie, w porozumieniu z Ambasadą RP w Wilnie, Fundacja w terminie 1-15 marca wynajęła salę w Domu Polskim w Wilnie, by pracownicy Ambasady i przedstawiciele Klubu Stypendystów mogli sprawnie przeprowadzić weryfikację dokumentów. Wszystkie wnioski zarejestrowane w systemie ZESS na semestr wiosenny roku akademickiego 2011/2012, po zaopiniowaniu przez polskie placówki, zostały szczegółowo zweryfikowane pod względem formalnym przez dział stypendialny Fundacji.

Po ogłoszeniu konkursu przez MSZ pn. „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą”, w marcu 2012 r. Fundacja przygotowała i złożyła ofertę w ramach obszaru tematycznego A pn. „Edukacja i wspieranie potencjału młodej Polonii”, której częścią był program „Stypendia dla studentów polskiego pochodzenia uczących się w wyższych uczelniach w krajach swojego zamieszkania”. Pomimo nie przyznania przez MSZ dofinansowania na ten cel, w porozumieniu z Departamentem Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ, 22 maja 2012 r. odbyła się Komisja Stypendialna pod przewodnictwem senatora Łukasza Abgarowicza, która dokonała przeglądu nadesłanych w pierwszym półroczu 2012 r. wniosków stypendialnych spełniających warunki regulaminu stypendialnego Fundacji. Członkowie Komisji, po uzyskaniu szczegółowych informacji na temat systemu oceniania i punktowania wniosków w systemie ZESS, dokonali wyboru najlepszych studentów, którzy zostali wpisani na listę stypendystów SEMPER POLONIA w semestrze wiosennym 2011/2012. Stypendia przyznano 1307 studentom z Argentyny (Buenos Aires), Białorusi (Grodno, Brześć, Mińsk), Brazylii (Sao Paulo, Brasilia), Bułgarii (Sofia), Chorwacji (Zagrzeb), Czech (Praga, Ostrawa), Kazachstanu (Astana, Ałmaty), Litwy (Wilno), Łotwy (Ryga), Mołdawii (Kiszyniów), Rosji (Moskwa, Irkuck, Sankt Petersburg), Serbii (Belgrad), Ukrainy (Łuck, Odessa, Kijów, Charków, Lwów, Winnica), Uzbekistanu (Taszkent) i Węgier (Budapeszt). W pracach Komisji, poza przewodniczącym Łukaszem Abgarowiczem, uczestniczyli również członkowie Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ oraz Rady Fundacji.

W maju 2012 r. decyzją Komisji Konkursowej MSZ Fundacja SEMPER POLONIA nie otrzymała dofinansowania na realizację programu stypendialnego dla osób polskiego pochodzenia studiujących w krajach swojego zamieszkania w 2012 r. po upowszechnieniu informacji o braku środków na kontynuację programu, wiele środowisk polonijnych, a przede wszystkim ogromna liczba studentów, wyrażało swoje niezadowolenie. Pracownicy Fundacji przez wiele tygodni uspakajali nastroje wśród stypendystów, którzy na adres Fundacji kierowali swoje pytania i prośby o wyjaśnienie przyczyn zawieszenia programu. Jednocześnie informowaliśmy, iż poczynimy starania o znalezienie innych źródeł dofinansowania programu jeszcze w 2012 r.

Po trwających blisko miesiąc rozmowach prezesa Fundacji z przedstawicielami MSZ 18 lipca 2012 r. został ogłoszony konkurs na realizację „Programu wsparcia finansowego dla młodzieży polonijnej studiującej za granicą”, który przewidywał możliwość dofinansowania programu przez MSZ w wysokości 2 mln zł. Fundacja rozpoczęła prace nad przygotowaniem nowego wniosku, a jednocześnie przeprowadziła akcję informacyjną wśród studentów polskiego pochodzenia studiujących za granicą o możliwości uzyskania środków na realizację dotychczasowego programu stypendialnego jeszcze w 2012 r. Biorąc pod uwagę wyznaczony przez MSZ limit finansowy konkursu i pragnąc utrzymać ciągłość programu stypendialnego, w wyniku konsultacji przeprowadzonych

z członkami dotychczasowej Komisji Stypendialnej, we wniosku złożonym 2 sierpnia 2012 r. Fundacja wystąpiła o objęcie pomocą finansową tylko i wyłącznie studentów zakwalifikowanych do otrzymania stypendium w semestrze wiosennym 2011/2012 r., poza tymi, którzy w czerwcu 2012 r. mieli ukończyć studia i nie będą kontynuowali nauki w roku akademickim 2012/2013.

Ze względu na późny termin ogłoszenia konkursu przez MSZ Fundacja rozpoczęła nabór studentów jeszcze przed ogłoszeniem jego wyników. Taka decyzja była konieczna, ze względu na złożoność procesu rekrutacji studentów ubiegających się o wsparcie finansowe. Jeszcze w sierpniu, na stronie internetowej Fundacji oraz na fundacyjnym portalu IUVENUM POLONIA zostały zamieszczone imienne listy studentów (poza Białorusią), których poinformowaliśmy o możliwości zarejestrowania w systemie ZESS do 15 września 2012 r. zaświadczeń potwierdzających zaliczenie roku akademickiego 2011/2012 i kontynuowanie studiów w roku akademickim 2012/2013 wraz z planem działania na rzecz środowiska polonijnego w II półroczu 2012 r. Ze studentami z Białorusi Fundacja nawiązała bezpośredni kontakt mailowy w celu poinformowania ich o konieczności uzupełnienia wniosków i zarejestrowania wymaganych dokumentów. W uzgodnieniu z członkami Komisji Stypendialnej wyjątkowo w semestrze jesiennym 2012/2013 Fundacja nie wymagała weryfikowania i opiniowania dokumentów w systemie ZESS przez przedstawicieli placówek dyplomatyczno-konsularnych RP. Powyższe działania zostały przeprowadzone przez dział stypendialny Fundacji, który opierając się na opinii konsulatów RP z I półroczu 2012 r. bardzo szczegółowo sprawdzał dokumentację pod względem formalnym. Prace te pozwoliły na przygotowanie dla członków Komisji Stypendialnej imiennej listy studentów, których wnioski spełniły warunki regulaminu stypendialnego.

Zgodnie z informacją podaną w regulaminie konkursu MSZ na realizację „Programu wsparcia finansowego dla młodzieży polonijnej studiującej za granicą” wyniki konkursu miały zostać ogłoszone najpóźniej do 22 sierpnia, jednak ostateczną decyzję Komisji Konkursowej MSZ poznaliśmy dopiero 10 października 2012 r. Ze względu na tak ogromne opóźnienie, przewodniczący Komisji Stypendialnej p. Łukasz Abgarowicz, w porozumieniu z pozostałymi jej członkami, zdecydował o odwołaniu planowanego na 4 października posiedzenia Komisji. Jednocześnie zwrócił się do prezesa Fundacji p. Marka Hauszylda o rozpatrzenie aplikacji przez Fundację. Otrzymane od Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP dofinansowanie programu oraz finansowy wkład własny Fundacji w jego realizację pozwoliły na udzielenie wsparcia finansowego 647 studentom. Pomoc finansową otrzymało: 55 osób z Białorusi, 2 osoby z Brazylii, 1 osoba z Chorwacji, 66 osób z Czech, 5 osób z Kazachstanu, 412 osób z Litwy, 18 osób z Łotwy, 5 osób z Rosji, 5 osób z Serbii, 3 osoby ze Słowacji, 73 osoby z Ukrainy oraz 2 osoby z Węgier.

Po ostatecznym zatwierdzeniu listy studentów polonijnych zakwalifikowanych do otrzymania wsparcia finansowego w 2012 r., dział stypendialny Fundacji przystąpił do przygotowywania dokumentacji finansowej tj. list wypłat, umów, protokołów przekazania oraz książek dla wszystkich studentów, którzy otrzymali wsparcie SEMPER POLONIA.

Biorąc pod uwagę fakt, iż podpisanie umowy na realizację programu zaczęło się przeciągać, prezes Fundacji zaproponował kierownictwu Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ, aby w działania związane z wypłatą wsparcia finansowego oraz podpisywaniem dokumentacji finansowej włączyły się placówki RP działające w krajach, do których pomoc SEMPER POLONIA będzie kierowana. W wyniku konsultacji, pod koniec listopada 2012 r., pomiędzy Fundacją a MSZ zostało podpisane porozumienie, które ściśle określało zasady współpracy Fundacji SEMPER POLONIA oraz

placówek dyplomatyczno-konsularnych w zakresie wypłaty wsparcia finansowego w ramach realizacji programu „Organizacja programu wsparcia finansowego dla młodzieży polonijnej studiującej za granicą”. Środki finansowe, książki oraz dokumentacja zawierająca listy wypłat, umowy oraz protokoły przekazania książek dla wszystkich studentów zostały przekazane przez Fundację 6 grudnia 2012 r. Niestety biorąc pod uwagę okres przedświąteczny, w drugiej połowie grudnia z niektórych placówek RP Fundacja otrzymywała sygnały, że pomimo znajdujących się na koncie środków, wypłata wsparcia finansowego nie może być realizowana ze względu na brak przesyłek zawierających dokumentację i książki. W zaistniałej sytuacji, 21 grudnia, za pośrednictwem Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ, do placówek, które nie otrzymały jeszcze nadanych na początku grudnia przesyłek, Fundacja przekazała pocztą elektroniczną cyfrowe kopie (skany) dokumentacji zawierające listy wypłat oraz umowy dla studentów. Zgodnie z ustaleniami z przedstawicielem Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ wypłata wsparcia finansowego miała nastąpić na podstawie kopii dokumentacji, zaś protokoły przekazania książek miały zostać podpisane przez studentów w momencie otrzymania przez placówki RP przesyłek z książkami.

Późny termin podpisania umowy na realizację programu wsparcia finansowego dla młodzieży polonijnej studiującej za granicą w 2012 r., spowodował, iż wypłata środków dokonywana przez konsulaty RP rozpoczęła się dopiero w połowie grudnia. Powyższa sytuacja doprowadziła do tego, że zdecydowana większość dokumentacji finansowej trafiła do Fundacji dopiero w drugiej połowie stycznia 2013 r. Należy zaznaczyć, iż w wyniku wyżej opisanych opóźnień, nie wszystkie placówki konsularno-dyplomatyczne były w stanie zrealizować program w obowiązującym terminie. Na początku stycznia 2013 r. Ambasada RP w Buenos Aires poinformowała Fundację, iż ze względu na złożone procedury bankowe związane z wypłatą środków z konta Ambasady, placówka nie była w stanie wypłacić wsparcia finansowego do końca grudnia 2012 r. Tym samym, środki przekazane na wypłatę wsparcia w 2012 r. dla studentów z Argentyny zostały zwrócone na konto Fundacji.

Mimo ograniczonych środków finansowych, które radykalnie zmniejszyły w 2012 r. liczbę młodzieży objętej pomocą stypendialną Fundacji SEMPER POLONIA, nadal będziemy podejmować wysiłki by jej pomagać w zdobyciu kwalifikacji zawodowych, a w konsekwencji otwierać perspektywy osiągnięcia przez nią wysokiej pozycji zawodowej i społecznej w krajach zamieszkania studentów. Mamy nadzieję, że po tegorocznych doświadczeniach możliwy będzie powrót do realizacji strategii oświatowo-wychowawczej Fundacji, która opiera się na objęciu pomocą jak najszerszego grona młodzieży pomocą stypendialną oraz innymi programami Fundacji umożliwiającymi zdobywanie doświadczenia zawodowego np. warsztaty i kursy specjalistyczne, staże i praktyki zawodowe.

2. Wspieranie nowej emigracji w zakresie pomocy życiowej i prawnej

Po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej w maju 2004 r. głównym kierunkiem emigracji Polaków stały się państwa położone na zachodzie Europy, a w szczególności Wielka Brytania, Niemcy, kraje Beneluksu oraz Francja. W 2012 r. Fundacja zainicjowała współpracę z czterema organizacjami polonijnymi, by rozszerzyć i zwiększyć zakres działań pomocowych adresowanych do członków polskich społeczności, w szczególności emigrantów. Podstawowym celem tego przedsięwzięcia była pomoc nowoprzybyłym emigrantom polskiego pochodzenia zamieszkującym Wielką Brytanię i Belgię, by eliminować zjawisko wykluczenia społecznego, w tym nieznamomości realiów życia na emigracji, miejscowego prawa oraz rozłąki z rodziną w Polsce.

Wsparcie i pomoc prawna polskim emigrantom zarobkowym w Wielkiej Brytanii (obszar East Midlands)

W ramach współpracy Fundacji ze Stowarzyszeniem Nowoprzybyłych Polaków w Nottingham, które od 2010 r. prowadzi biuro porad prawnych i obywatelskich, zostały zatrudnione dwie specjalistki: Joanna Demir i Karolina Addae, które do grudnia 2012 r. przeprowadziły 645 konsultacji prawno-społecznych. Skorzystało z nich 371 osób polskiego pochodzenia, a tematem porad były m.in.: dopłaty do wynajmu lub kupna mieszkania, ulgi podatkowe, zasiłki, zapisanie dzieci do szkół, informacje związane z uzyskaniem stypendiów, rozwiązywanie problemów zatrudnienia, opieki zdrowotnej, wykroczeń drogowych, spłaty pożyczek i długów oraz inne sprawy dotyczące codziennego życia w Wielkiej Brytanii. Najczęściej poruszane tematy dotyczyły: ponad 38% porad warunków życia w Wielkiej Brytanii, ponad 36% zasiłków rodzinnych, socjalnych i mieszkaniowych, a ponad 22% ulg podatkowych (tax credits). W większości konsultacje polegały na tłumaczeniach /45%/, pomocy w wypełnieniu formularzy podań i dokumentów /37% /sesji i pośrednictwie przy załatwianiu spraw urzędowych /21%/. Z porad skorzystało 58% kobiet i 42% mężczyzn, a struktura wieku była następująca: 18-25 lat – 13%, 26-30 – 13%, 31-40 – 30%, 41-50 – 19%, 51-60 – 15%, a ponad 61 1%. 9% osób, które skorzystały z porad nie chciało ujawnić swojego wieku.

Wsparcie i pomoc prawna polskim emigrantom zarobkowym w Wielkiej Brytanii (obszar Hampshire)

W ramach współpracy Fundacji z organizacją SOS POLONIA w Southampton organizowane były warsztaty nauki języka angielskiego oraz przeprowadzono konsultacje z zakresu aktywnego poszukiwania pracy oraz przestrzegania prawa i obowiązków w Wielkiej Brytanii. Uruchomiono punkt komunikacyjny, gdzie dla osób polskiego pochodzenia stworzono możliwość do rozmowy z bliskimi z Polski za pośrednictwem programu Skype, telefonu bądź łączności mailowej. Wspólnie z organizacją SOS POLONIA przeprowadziliśmy 3275 konsultacji prawno-społecznych oraz 310 lekcji z języka angielskiego. Z usług oferowanych przez biuro porad prawnych i życiowych skorzystało 1850 osób, z czego w lekcjach języka angielskiego wzięło udział 165 osób, w konsultacji uczestniczyło 1432 osoby, a z punktu komunikacyjnego skorzystało 253 osoby. W ramach projektu zatrudniono 5 konsultantów prowadzących porady prawno-społeczne oraz lekcje z języka angielskiego. Porady były prowadzone w następujących sprawach: poszukiwanie pracy, prawo pracy, prawo rodzinne, prawo karne, prawa i obowiązki obywatelskie w Wielkiej Brytanii, organizacja pracy i korzystanie z pomocy społecznej.

Wsparcie i pomoc prawna polskim emigrantom zarobkowym w Wielkiej Brytanii (rejon Edynburga)

W ramach współpracy Fundacji z Polskim Centrum Pomocy Rodzinie w Edynburgu organizowane były grupowe warsztaty psychologiczne, pedagogiczne, prawno-socjalne oraz prowadzono cykl indywidualnych konsultacji z psychologiem, pedagogiem i prawnikiem. Przeprowadzono 289 konsultacji prawno-społecznych, z czego odbyło się 221 sesji indywidualnych oraz 68 spotkań grupowych. W sumie w konsultacjach socjalno-prawnych uczestniczyły 94 osoby, w konsultacjach psychologicznych 101 osób, zaś w konsultacjach pedagogicznych wzięły udział 84 osoby.

Porady były prowadzone w następujących sprawach: pomoc w wypełnianiu dokumentów związanych z zapisaniem dzieci do szkoły, pomoc w założeniu kont bankowych, zapewnienie podstawowych świadczeń związanych z nagłą przeprowadzką do obcego kraju, w tym pomoc w poszukiwaniu pracy, pomoc w znalezieniu mieszkania spółdzielczego, pomoc w tłumaczeniach dokumentów na język angielski, pomoc w rozwiązywaniu problemów na tle depresyjnym, pomoc w radzeniu sobie z szokiem kulturowym, dyskryminacją, stresem, poradnictwo małżeńskie, pomoc w problemach alkoholowych, rozwiązywanie problemów dzieci i młodzieży dotyczących m.in. dyskryminacji i niedostosowania społecznego w szkole, czy pomoc dzieciom odebranych rodzicom przez pracowników socjalnych ze względu na przemoc domową.

Wsparcie i pomoc prawna polskim emigrantom zarobkowym w Wielkiej Brytanii (rejon Antwerpii)

W ramach współpracy Fundacji z Fundacją Children of Europe z Antwerpii zostało zatrudnionych trzech doradców zawodowych: ds. ubezpieczeń, prawnik i psycholog oraz dwóch tłumaczy-konsultantów. Porady prowadzone były zarówno drogą telefoniczną, mailową jak i poprzez kontakt bezpośredni, niekiedy również wizytę z zainteresowanymi w sądzie czy urzędzie skarbowym. Wspólnie z Fundacją Children of Europe przeprowadziliśmy 350 konsultacji prawno-społecznych, w których wzięło udział ponad 200 osób. Największym zainteresowaniem cieszyły się konsultacje prowadzone przez doradców zawodowych – 99 osób oraz specjalistów ds. społecznych – 50 osób. Pozostałe osoby skorzystały z pomocy specjalisty ds. ubezpieczeń (3 osoby) oraz porad prawnych (16 osób).

Porady były prowadzone w następujących sprawach: pomoc w rozliczeniu podatków, zmiany adresu zamieszkania, uzyskania mieszkania socjalnego, tłumaczenie umów oraz innych dokumentów, pomoc związana z uzyskaniem zasiłku socjalnego, odszkodowania, przyznania emerytury, doradztwo zawodowe, pomoc w sprawach rozwodowych, alimentacyjnych, karnych, pomoc w sprawach związanych z przemocą w rodzinie oraz bezpodstawnym zatrzymaniu obywatela polskiego w areszcie tymczasowym, pomoc psychologiczna dziecku i matce, którzy doświadczyli przemocy domowej, pomoc w rozwiązywaniu problemów na tle depresyjnym, pomoc w radzeniu sobie z szokiem kulturowym.

Monitoring realizacji poszczególnych działań przez partnerów programowych SEMEPR POLONIA prowadzony był na bieżąco za pomocą kontaktu mailowego, telefonicznego oraz konsultacji w biurze Fundacji. Dodatkowo partnerzy byli zobligowani do przysyłania raportów cząstkowych podsumowujących działalność biur porad prawnych i społecznych zawierających informacje dotyczące liczby udzielonych porad w danym miesiącu, liczby osób uczestniczących w szkoleniach i konsultacjach oraz stopnia wykorzystania budżetu projektu.

Równolegle do działalności biur porad prawnych i życiowych prowadzona była kampania promocyjna projektu. Artykuły opisujące działalność biur oraz reklamujące inicjatywę ukazywały się na stronach internetowych partnerów projektu (www.pcpr.org.uk, www.centrumpomocyprawnej.be, www.empp.co.uk), w gazetach lokalnych (Antwerpia po Polsku, EastMidlands po Polsku), w portalach społecznościowych oraz na stronach internetowych Fundacji SEMPER POLONIA (www.iuve.pl; www.semperpolonia.pl).

Według informacji otrzymywanych od beneficjentów projektu porady i pomoc prowadzone były w sposób profesjonalny i przyczyniły się do rozwiązania wielu problemów zawodowych i rodzinnych, związanych z codziennym życiem w krajach emigracji. Program przyczynił się również do podtrzymania, lub odnowienia wśród osób w nim uczestniczących więzi z Polską. Beneficjenci często

wskazywali, że dzięki pomocy prowadzonej przez biura czują się mniej odizolowani od otaczającego ich społeczeństwa i w większym stopniu korzystają z praw, jakie im przysługują w kraju zamieszkania.

3. Program „Ex Libris POLONIA”- wyposażanie polskich i polonijnych szkół, placówek oświatowych, lektoratów i katedr języka polskiego na zagranicznych wyższych uczelniach w książki, podręczniki, pomoce dydaktyczne, sprzęt komputerowy i audio-video wraz z zabezpieczeniem logistycznym /ESI, magazyn, transport/ oraz udzielanie wsparcia finansowego niezbędnego dla funkcjonowania szkół polonijnych

Program Ex Libris POLONIA został zainicjowany przez Fundację SEMPER POLONIA w 1998 r. Przez blisko siedemnaście lat funkcjonowania stał się trwałym elementem działań na rzecz Polonii i Polaków mieszkających poza granicami kraju. Działania podejmowane w ramach programu zaowocowały powstaniem setek księgozbiorów polskojęzycznych w bibliotekach szkolnych, uniwersyteckich i publicznych oraz polepszeniem bazy dydaktycznej polskich i polonijnych placówek oświatowo-kulturalnych. Program ma istotne znaczenie w procesie wyrównywania i zwiększania szans edukacyjnych osób polskiego pochodzenia oraz podnosi poziom świadomości narodowej wśród młodego pokolenia Polonii i Polaków zamieszkałych poza granicami. Wsparcie placówek oświatowych poprzez dofinansowanie działalności, utworzenie nowych księgozbiorów i polepszenie bazy dydaktyczno - naukowej zapewnia sprawne ich funkcjonowanie oraz umożliwia dzieciom i młodzieży dostęp do nauki języka polskiego, a także pozwala, aby kolejne pokolenia Polaków mogły poszerzać swoją wiedzę na temat Polski oraz podnosić poziom swojej wiedzy ogólnej.

W maju 2012 r., po ogłoszeniu wyników konkursu, przystąpiliśmy do prac, które mogliśmy wykonać przed podpisaniem stosownej umowy z MSZ. W pierwszej kolejności przygotowaliśmy umowy o współpracy z organizacjami, którym przyznana została dotacja na dofinansowanie kosztów wynagrodzenia dla nauczycieli i wynajęcia sal lekcyjnych. Podpisanie umów umożliwi trwałe i partnerskie współdziałanie Fundacji z placówkami polonijnymi, dzięki czemu zwiększymy dostęp do zbiorów bibliotecznych, sprzętu komputerowego i audiowizualnego środowiskom polonijnym oraz osobom zainteresowanym Polską.

W czerwcu 2012 r. po zweryfikowaniu przesłanych zapotrzebowań przy pomocy Elektronicznego Systemem Informacji o zasobach instytucji polonijnych (ESI), który umożliwia generowanie raportów i zestawień dotyczących wyposażenia oraz historii pomocy z podziałem na konkretne placówki, w rozbiciu na lata i rodzaj przekazanych przedmiotów sporządziliśmy ilościowe zestawienie pomocy dydaktycznych, a także sprzętu komputerowego oraz audiowizualnego wraz ze specyfikacją techniczną. Po rozpoznaniu rynku krajowego i zagranicznego w zakresie oferty sprzętu elektronicznego, mając na uwadze zasadę celowego i oszczędnego gospodarowania środkami publicznymi, zdecydowaliśmy że do szkół i organizacji w krajach, w których sprzęt jest tańszy niż w Polsce, bądź koszty transportu są bardzo wysokie, przekażemy środki finansowe po wcześniejszym podpisaniu odpowiedniej umowy.

Po podpisaniu umowy z MSZ wysłaliśmy zapytania o cenę do pięciu hurtowni oferujących pomoce dydaktyczne i 9 sklepów i hurtowni ze sprzętem elektronicznym. Po otrzymaniu ofert wybraliśmy najkorzystniejsze i rozpoczęliśmy negocjacje z oferentami. Ostatecznie w sierpniu 2012 r. podpisaliśmy umowę na zakup pomocy dydaktycznych z Altay East Europe Sp. z o.o., a we wrześniu z Eldorado Computers na zakup sprzętu komputerowego, biurowego i audiowizualnego. Dla sprawnej